

Kunnu fáa niðurgongd í búskapinum í ár

Búskaparráðið roknar við lítlum búskaparvøstri í ár, og møguleiki er fyri niðurgongd. Orsøkirnar eru minkandi fiskikvotur, hægri oljuprísir, minni tøka í alivinnuni og væntað prísniðurgongd

EYÐUN KLAKSTEIN

Seinastu fyra árin hava Føroyar havt millum 5,6 og 7,5 prosent í búskaparvøkstri, men nú roknar Búskaparráðið við, at búskaparvøksturur í ár minkar niður í 0,5 prosent, og møguleiki er fyri, at talan verður niðurgongd búskapinum.

Tað stendur at lesa í frágreiðingini, sum Búskaparráðið legði fram í gjár.

– Gongdin í føroyska búskapinum seinastu árin hevur verið serlig vegna óvanliga nógv viðrák viðvíkjandi laksa- og oljuprísnum, uppsjóvarnøgðum og landskassahalli (fram til 2016) í einum uppgangandi hákonjunktur. Hetta hevur gjørt tað trupult at gera stuttsiktaðar forsagnir. Síðan 2009 hevur tað stórt sæð verið vøksturur í fiskavøruútflutninginum á hvørjum ári, og talan er um væl meira enn eina tvífolding í fiskavøruútflutningsvirðinum, sigur Búskaparráðið í sínari niðurstøðu.

Búskaparráðið hevur endurmett vøksturur í BTÚ í leypandi prísnum fyri árin 2017-2018. Búskaparráðið metir nú, at vøksturur í 2017 var eitt vet hægri enn í undanfarnu

frágreiðing, og vøksturur í 2018 at verða nakað væl lægri enn áður met. Búskaparráðið ger vøksturur í fjør upp til 6,2 prosent, og roknað verður við vøkstri á 0,5 prosent í ár.

– Hesar broyttu metingarnar av búskaparvøkstrinum árin 2017-18 stava frá nýggjum fortreytum. Útlit eru fyri eini minking í vøkstrinum ella møguligari niðurgongd í 2018 vegna minkandi kvotur, hægri oljuprísir, minni væntaða tøkuna í alivinnuni og væntaða prísniðurgongd, sigur Búskaparráðið, sum vísir á, at BTÚ-vøksturur í 2018 í leypandi prísnum stavar í høvuðsheitum frá innlendskum eftirspurningi.

Demografiskt trýst

Búskaparráðið heldur, at størsta avbjóðingin hjá føroyska samfelagnum er fíggjarliga haldfærið, sum kemst av demografiska trýstinum. Føroyingar liva longri, og talið á eldri fólki fer at vaksa næstu 20 árin.

– Demografiska trýstið tey næstu 20 árin fer at trýsta útreiðslurnar í heilsuverkinum uppeftir, og tað sama verður galdandi fyri kostnaðin í eldrarøktini. Avleiðingarnar gera tað neyðugt hjá ábyrgdarhavandi politiska

myndugleika, so neyvt sum gjørligt, at meta um fylgjurnar, uttan at lata seg misleiða av núverandi “góðu tíðunum”, “stóra arbeiðsvirkninum” ella “vøkstrinum í fólkatálinum”, sigur Búskaparráðið.

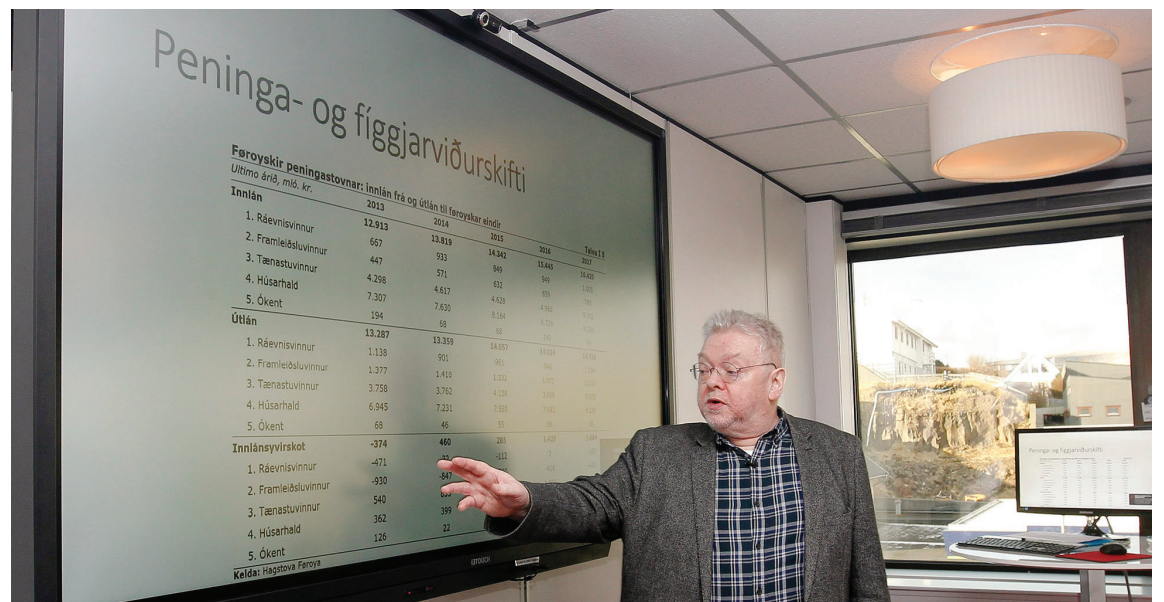
– Eftir meting Búskaparráðsins er demografi-treytaði fíggjarligi haldfæristrupulleikin tann størsta einstaka avbjóðingin hjá føroyska samfelagsbúskapinum.

Búskaparráðið hevur ongantið met, at ein pensiónsnýskipan sum einsamalt tiltak kann loysa allan haldfæristrupulleikan. Tí eru aðrar nýskipanir, ið geva sítt íkast til inntøkur hins almenna, neyðugar, um haldfæristrupulleikin skal loysast, sigur Búskaparráðið.

– Til dømis er tað óhógv at pástanda, at komandi pensionistar, aftaná eina pensiónsnýskipan, gjøgnum teirra skatt og avgjöld

fara at kunna fíggja allar eldra-útreiðslurnar til pensión og eldra-og heilsurøkt ella ein vaksandi part av hesum útreiðslum.

Búskaparráðið eldur, at myndugleikarnir mugu hækka pensiónsaldurin, so at hann samsvarar við hækkingi miðallívsævna hjá føroyingum. Sagt við øðrum orðum: Føroyar liva longri, og tí mugu teir arbeiða longri, áðrenn teir lata seg pensiónera.

Sverri Hansen, formaður í Búskaparráðnum, legði nýggja frágreiðing fram í gjár

Varðin keypir høvuðssætið hjá BankNordik

Varðin hevur keypt høvuðssætið hjá BandNordik í Havn fyri 140 milliónir krónur

Varðin fer nú at eiga hendan bygningin í Havn

EYÐUN KLAKSTEIN

BankNordik og P/f Varðin skrivaðu í gjár undir avtalu, ið ber við sær, at bankin selur Varðanum høvuðssætið fyri 140 mió. kr. Sølun broytir tó einki fyri virksemd hjá BankNordik-samtakinum, og tí fara hvørki kundar ella starvsfólk at merkja nakra broyting.

Tað boðar BankNordik frá.

Tað var í fjør heyst, at Fíggjareftirlitið gav BankNordik boð um at niðurskriva høvuðssætið í Tórshavn. Í tí sambandi varð høvuðssætið niðurskrivað til 62 mió. kr. í roknskapinum hjá sam-

takinum – eitt virði, ið var væl lægri enn tað, sum bankin metti seg kunna fáa, um bygningurin varð seldur. Tí gjørdi bankin herfyri av at selja høvuðssætið, um eitt nøktandi boð fekt.

Samráðingarnar millum Varðan og BankNordik hava gingið væl, og báðir partar eru væl nøgdir við avtaluna.

– Hóast bygningurin nú hevur fingið nýggjan eigara, verður hann framhaldandi høvuðssæti hjá BankNordik-samtakinum. Á tann hátt fær sølan als onga ávirkning á okkara dagliga virksemd, og hvørki kundar ella starvsfólk fara at merkja nakra broyting, sigur Árni Ellefsen, forstjóri í BankNordik.

Keypsavtalan er treytað av góðkenning frá partaeigarunum í P/f Varðanum, og væntandi verður keypið samtykt á aðalfundi innan eina viku. Umframt søluna av bygninginum hava partarnir

gjørt ein langtíðar leigusáttmála. BankNordik fer at leiga bygningin í 15 ár við møguleika fyri at leingja tíðar- skeiðið við 5 árum.

– Vit eru fegin um, at Varðin, sum er ein sterk føroysk fyrirtøka, hevur víst áhuga fyri hesum langtíðar leigusamstarvi um høvuðssætið, sigur Árni Ellefsen. Árliga leigan verður umleið 5 mió. kr., og tað metir bankin vera rímligt.

BankNordik varðveitir allan ræðisrætt yvir økinum rundanum høvuðssætið, meðan samtakið leigar bygningin. Nú søluavtalan er undirskrivað, fer BankNordik at inntøkuføra 70 mió. kr. fyri skatt í roknskapinum fyri 2018.